

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

(א) לעיל פה: ע. לקמן פה:
(ב) [נכרות הו' וט"ו],
(ג) [לעיל פה: וט"ו],
(ד) לקמן פה: (ה) [גטין
לה: וט"ו], (ו) [ז"ל הוהא].

הגהות הב"ח

(א) גמ' ליתני גמי או
שמע: (ב) רש"י ד"ה אי
רישא וכו'. סיפא או שמע:
(ג) ד"ה אי"נ סיפא דוקא
וכי' כשתיקה דמו וכו'
כ"ל ותיבת גמי נמתק:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אי רישא בו'
דבצי לאפובי לחו בו'.
תמה לי הא אי"נ ממי
כרישא שמע ותק וגרשה
בו ציוס הו"מ לאפובי
כסיפא שמע ותק וגרשה
למתר וכומו דקתני במיהא.
וה' יאר עיני:

מוסף רש"י

בנשואה עסקינן. שגריה
כשיא ארוסה וגרשה
והחזירה שהנכסה לחופה
ואין הבעל יכול להפר
אע"פ שלא נתגרשה
(ראמ"ה בשוח). דאין
הבעל מיפר בקודמין.
בנדרים שקדמו לנשואין
(גישור לה: דלוחן נדרים
שגריה צבית אשה מיפר
בעלה, אבל אם היו
עליה נדרים קודם שנשאה
כשהיה ארוסה ונכסה לא
מני מיפר (לעיל טו.).

תוספות

ליתני שמע וגירוש. ומת
בו ציוס, מדלא תני הכי
כו': ליתני שמע וגירוש.
ומת ציוס שלאחרי דאין
אז מיפר, מדלא תני הכי
כו': אלא מהא ליב'
לשמע. דשמיא רישא
דוקא ושמיא סיפא דוקא
ולא קשי' רישא אסיפא,
דאי רישא דוקא דגירוש'
כהקמ' ונדון הוא דליתני
כסיפא שמע וגירוש נסיב
סיפא משו' רישא דכרישא
לא מני למתני ליה, ואי סיפא דוקא דגירוש'
כשתיקה, ונדון הוא דכרישא מני למתני שמע וגירוש,
משום סיפא לא נסיב לה לא תני לה כרישא: ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתקדשה בו ביום. וס"ד מנדקט בו ציוס
מיידי שמע בעל, וכשגרשה הכי קיים אי גירוש' כהקמה.

אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא. כלומר לא תקשה סיפא לרישא אע"ג דמרישא שמעין דגירושין כהקמה דמו וכסיפא שמעין כשתיקה דמו לא קשיין אהדדי דאימא רישא דוקא דגירושין כי הקמה דמו והאי דלא תני סיפא (א) שמע וגירשה משום דלא נסיב לה אלא משום רישא ותנא לא צעי לאוסופי מדי כסיפא טפי מרישא: א"נ סיפא (א) נמי דוקא. דגירושין כשתיקה דמו: **הכא צמי עסקין בשלא שמע ארום ראשון.** קודם שגירשה והכי מני מיפר ארום אחרון הא לאו הכי לא דגירושין כי הקמה דמו: **מאי איריא.** אי נתארסה לאחר צו ציוס דמני למיפר לה: **אפילו לאחר מאה ימים נמי.** אם נתארסה לאחר ליהוי ארום אחרון מיפר הואיל ולא נראו לארום ראשון: **אין הכי נמי אלא הצ"ע בשלא שמע ארום ראשון אבל שמע האב.** והואיל דבו ציוס שמע לרין להפר בו ציוס כדכתיב ציוס שמעו: **הכא צנשאה עסקין.** הא דקתני גירשה והחזירה כגון שנשאת ונדרה וגירשה ציוס ששמע והחזירה בו ציוס דעכשיו יצאה שעה אחת לרשות עצמה ואע"פ שהחזירה נעשית כנשואה לאחר דלא מני מיפר דעכשיו הן קודמין כדתנן (לעיל דף ע"א.) זה הכלל כל שלא יצאת לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה הא יצאה לרשות עצמה אין מפירין משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

להפר שמע מינה גירושין כהקמה דמו אמרי הכא בנשואה עסקינן והיינו טעמא דאין יכול להפר משום (ב) דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

פ"ש אימתי אמרו מס הבעל נתרוקנה רשום לאב וכו'. פרשתי למעלה (דף ס"ח.): **אימא סיפא.** אדדייקת מרישא דגרושין כהקמה דמו [דייקן] מסיפא כשתיקה דמו: אי רישא דוקא. דלא מני למיתני גרושין משום דכהקמה דמו נסיב סיפא משום רישא דלא צעי למיתנא כסיפא גוונא דמתא אלא לאפוכינהו לגווי דרישא. אי סיפא דוקא דלא מני תני כסיפא גירושין משום כשתיקה דמיינ נסיב רישא משום סיפא דלא צעי למיתנא כרישא אלא גווי *דמני לאפוכי להו כסיפא: פ"ש נדרה והיא ארוסה וכו' ש"מ גרושין כשתיקה דמיינ. דכיון דקתני צו ציוס על כרחין דכרישא שמיעה עסקינן וקס"ד דשמיעה דארום היא ולהכי תנא צו ציוס לאשמועינן דגרושין כשתיקה דמיינ דאי שמיעה דאב היא מאי רבותא כי קתני צו ציוס: ודקינן **בשלא שמע ארום ושמע אב.** ומשום שמיעה דאב הוא דקתני צו ציוס ולאו לאשמועינן רבותא אלא דינא הכי הוא דכיון דכרישא שמיעה דאב דוקא צו ציוס אכל למחר וליומא אחרינא לא: פ"ש נדרה צו ציוס וקס"ד דכארוסה עסקינן וקתני אין יכול להפר אלמא גרושין כהקמה דמיינ והלכך על כרחין מתניתין דקתני צו ציוס בשלא שמע ארום ראשון ושמע אב עסקינן דאי שמע ארום כיון שגרשה אפילו נתארסה ארום ציוס לא מני מיפר: **אמרי הכא צנשאה עסקין.** לעולם אימא לך דגרושין כשתיקה דמיינ והכא היינו טעמא משום דצנשאה עסקינן או צתחילה או בסוף ומש"ה לא מני מיפר דאין הבעל מיפר בקודמין הלכך אי ארוסה צתחלה ונשואה צתחלה וארוסה צסוף היא לא מני מיפר דכיון שנשאת פקע ליה אב וארום אינו יכול להפר אלא צצותפות. ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין משום דהיינו טעמא מחמת שנסתלק לו אב דאי לאו הכי בעל גרע מארום צתמיה: ולענין הלכה כהצ הרמב"ן ז"ל כיון דבעיין לא אפשיטא נקטינן לחומרא דגרושין כהקמה דמו והיכא דנדרה ושמע בעלה וגרשה ואהדרה ציומיה לא מני מיפר לה. אבל הרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין לא אפשיטא מהנך מתניתא דמייתי' עלה אפשיטא לה ממימריה דשמואל דאמר לעיל (דף ע"א.) מנא ה"מ דארום אחרון מיפר נדרים שגראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תנן צמתני' צו ציוס משום שמיעת ארום נקט ליה ולא משום שמיעת אב וכיון דשמואל אמר הכי לא צבקינן מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשיטין] בעיין ממימריה דשמואל איכא למימר דמתני' או ממתניתא צעו למפשטה ולא ממימרא דאמוראה ודכוותה הא דבעיא לן לעיל צפ' אין צין המודר (דף לה): הני כהני שלוחי דידן נינהו או שלוחי דשמיא ולא אפשיטא התם אע"ג דהוה ליה למפשטה ממימריה דרב (ו) המנונא דאמר צפ"ק דקדושין (דף גג.): דשלוחי דשמיא הוו משום דמתני' או ממתניתא הוה צעי למפשטה ולא ממימרא דאמוראה והא נמי דכוותה: מתני'

ארוסה צתחלה ונשואה צסוף היא לא מני מיפר דאין הבעל מיפר בקודמין ואי נשואה צתחלה וארוסה צסוף היא לא מני מיפר דכיון שנשאת פקע ליה אב וארום אינו יכול להפר אלא צצותפות. ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין משום דהיינו טעמא מחמת שנסתלק לו אב דאי לאו הכי בעל גרע מארום צתמיה: ולענין הלכה כהצ הרמב"ן ז"ל כיון דבעיין לא אפשיטא נקטינן לחומרא דגרושין כהקמה דמו והיכא דנדרה ושמע בעלה וגרשה ואהדרה ציומיה לא מני מיפר לה. אבל הרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין לא אפשיטא מהנך מתניתא דמייתי' עלה אפשיטא לה ממימריה דשמואל דאמר לעיל (דף ע"א.) מנא ה"מ דארום אחרון מיפר נדרים שגראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תנן צמתני' צו ציוס משום שמיעת ארום נקט ליה ולא משום שמיעת אב וכיון דשמואל אמר הכי לא צבקינן מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשיטין] בעיין ממימריה דשמואל איכא למימר דמתני' או ממתניתא צעו למפשטה ולא ממימרא דאמוראה ודכוותה הא דבעיא לן לעיל צפ' אין צין המודר (דף לה): הני כהני שלוחי דידן נינהו או שלוחי דשמיא ולא אפשיטא התם אע"ג דהוה ליה למפשטה ממימריה דרב (ו) המנונא דאמר צפ"ק דקדושין (דף גג.): דשלוחי דשמיא הוו משום דמתני' או ממתניתא הוה צעי למפשטה ולא ממימרא דאמוראה והא נמי דכוותה: מתני'

ל א ב מיי פי"א מהל'
נדרים הלכה טו סמג
לארין רמב טוש"ע י"ד
סימן רלד טעף יא:
לא ג מיי שם הלכה יא
טוש"ע שם טעף יח:
ל ב ד מיי שם פי"ב הלכה
א טוש"ע שם וטעף
כא:

פירוש הרא"ש

ואי אמרת גירושין
בשתיקה דמו. כיון דקא
חשיב כל הגדין שיכול
למלא שמתרוקנה רשות
לאב ליתני גמי או שמע
וגירוש: אי רישא דוקא.
ומלא תנא ושמע וגירוש
אלמא גירושין כהקמה
והיא ראי לשטמו כסיפא:
אלא נדסיב סיפא משום
גרושין כשתיקה דמיינ
אלא דבר וחלופו שמע
וקיים כנגד שמע והפר ומת
ציוס שלאחרי כנגד שמע
אלא דבר וחלופו שמע
וקיים כנגד שמע והפר ומת
ציוס שלאחרי כנגד שמע
לח רה לשנות דבר חדש
דלא שייך ללל כרישא: אי
כסיפא דוקא. וגירושין
כשתיקה ומלא תמיה היה
ראוי לשטמו כרישא אלא
דנסיב רישא משום סיפא:
אלמא גירושין בשתיקה
דמו. דס"ד מנדקט צו ציוס
דאיידי בשמע הארום
ומשני בלא שמע ארום והאי
דנקט צו ציוס משום אב
נקטיה דאי עבר יוס
שמיעה של אב לא מני
למתני אביה ובעלה מפירין
מריה: הבא בנשואה
עסקינן. שהחזירה ונשאה: